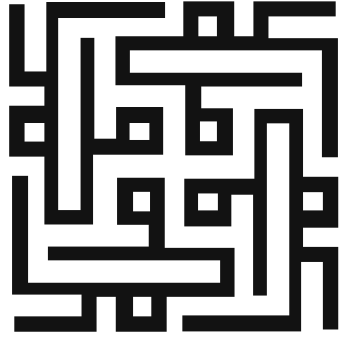



İSLÂMÎ İLİMLER DERGİSİ



İSLÂMÎ İLİMLER DERGİSİ | JOURNAL OF ISLAMIC SCIENCES

ISSN: 1306-7044

Haziran ve Aralık aylarında olmak üzere yılda iki defa yayımlanan dergimiz, uluslararası hakemli bir dergi olup, uluslararası  Research Databases veri indeksi, SOBIAD veri tabanı, TÜBİTAK Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi (ULAKBİM) tarafından taranmaktadır.

Çorum Çağrı Eğitim Vakfı Adına Sahibi | Owner on Behalf of Corum Çağrı Eğitim Foundation

Hamit GÖKGÖZ

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü | Manager of Publication

Murat ERDEM

Baş Editör | Editor in Chief

Prof. Dr. Mehmet Mahfuz SÖYLEMEZ (İstanbul Üniversitesi)

Alan Editörleri / Field Editors

Doç. Dr. Temâm Avde Abdullâh el-ASSÂF (Jordan University)

Dr. Öğretim Üyesi Mehmet Nuri GÜLER (Harran Üniversitesi)

Dr. Hilal Mengüç LİVAOĞLU (İstanbul Üniversitesi)

Araş. Gör. Ümit ESKİN (İstanbul Üniversitesi)

Arapça Kontrol / Arabic Text Editor

Öğr. Gör. Dr. Ziyad Abdelrohman A.Aziz A.A. ALRAWASHDEH (İstanbul Üniversitesi)

İngilizce Kontrol / English Text Editor

Dr. Öğretim Üyesi Birsan Banu OKUTAN (İstanbul Üniversitesi)

Editörler Kurulu / Editors

Prof. Dr. Mehmet Mahfuz SÖYLEMEZ (İstanbul Üniversitesi), Prof. Dr. Mesut OKUMUŞ (Ankara Üniversitesi),

Prof. Dr. Mustafa Doğan KARACOŞKUN (Kilis 7 Aralık Üniversitesi), Prof. Dr. Gürbüz DENİZ (Ankara Üniversitesi),

Doç. Dr. Ali ÖZTÜRK (İstanbul Üniversitesi), Doç. Dr. Nemâ Muhammed Ishak el-BENNÂ (Jordan University),

Dr. Öğretim Üyesi Mehmet Nuri GÜLER (Harran Üniversitesi), Dr. Öğretim Üyesi Hüseyin SARIKAYA (İstanbul Üniversitesi),

Dr. Hilal Mengüç LİVAOĞLU (İstanbul Üniversitesi), Dr. İdris SÖYLEMEZ (Araştırmacı), Araş. Gör. Ümit ESKİN (İstanbul Üniversitesi)

Yayın Kurulu / Editorial Board

Prof. Dr. Mehmet Mahfuz SÖYLEMEZ (İstanbul Üniversitesi), Prof. Dr. Cemalettin ERDEMCİ (Siirt Üniversitesi),

Prof. Dr. İbrahim ÇAPAK (Bingöl Üniversitesi), Prof. Dr. Abdurrahman ÖZDEMİR (İstanbul Üniversitesi),

Prof. Dr. Hüseyin HANSU (İstanbul Üniversitesi), Prof. Dr. Hakan OLGUN (İstanbul Üniversitesi),

Prof. Dr. Şeyhmus DEMİR (Gaziantep Üniversitesi), Doç. Dr. Mehmet ÜMİT (Marmara Üniversitesi),

Doç. Dr. Şevket KOTAN (İstanbul Üniversitesi), Doç. Dr. Mehmet ALICI (Mardin Artuklu Üniversitesi),

Dr. Öğretim Üyesi Mehmet Nuri GÜLER (Harran Üniversitesi), Dr. Öğretim Üyesi Hüseyin SARIKAYA (İstanbul Üniversitesi),

Danışma Kurulu | Advisory Board

Prof. Dr. Sabri HİZMETLİ (Kazakistan Yabancı Diller ve Mesleki Kariyer Enstitüsü), Prof. Dr. İrfan AYCAN (Ankara Ü. İlahiyat Fak.),

Prof. Dr. Şinasi GÜNDÜZ (İstanbul Üniversitesi), Prof. Dr. Ali YILMAZ (Ankara Üniversitesi) Prof. Dr. Yaşar DÜZENLİ (İstanbul Üniversitesi),

Prof. Dr. M. Hayri KIRBAŞOĞLU (Ankara Üniversitesi), Prof. Dr. Mehmet ERDOĞAN (Marmara Üniversitesi),

Prof. Dr. Mehmet Ali KAPAR (Selçuk Üniversitesi), Prof. Dr. Muhammed AYDIN (Sakarya Üniversitesi),

Prof. Dr. Rıza SAVAŞ (Dokuz Eylül Üniversitesi), Prof. Dr. Mehmet AKKUŞ (Ankara Üniversitesi),

Prof. Dr. Şamil DAĞCI, (Ankara Üniversitesi), Prof. Dr. Ahmet AĞIRAKÇA, (Mardin Artuklu Üniversitesi),

Prof. Dr. Hasan KURT (Ankara Üniversitesi), Prof. Dr. Burhanettin TATAR (Ondokuz Mayıs Üniversitesi),

Prof. Dr. Hanefi PALABİYİK (Atatürk Üniversitesi), Prof. Dr. Hicabi KIRLANGIÇ (Ankara Üniversitesi),

Prof. Dr. Musa YILDIZ (Gazi Üniversitesi), Prof. Dr. Yavuz ÜNAL (Ondokuz Mayıs Üniversitesi), Prof. Dr. Alim YILDIZ, (Sivas Üniversitesi),

Doç. Dr. İbrâhîm Muhammed İbrâhîm el-CEVÂRNE (Jordan Yermuk University), Doç. Dr. Temâm Avde Abdullâh el-ASSÂF (Jordan University)

Yönetim Yeri | Head Office

1- İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi,

Baba Hasan Alemleri Mahallesi Horhor Cad. Kavalalı sokak No: 1 A Blok 34091 Fatih/İSTANBUL

Tel: 212.5326015/27717 Fax: 0212.5326207

Email: mehmet_mahfuz@yahoo.com

Baskı | Printing

Dizgi ve İç Düzen: Ankara Dizgi Evi

Baskı: TDV Yayın Matbaacılık ve Ticaret İşletmesi

Baskı Yeri ve Tarihi | Publication Place and Date

2018 ANKARA

İslami İlimler Dergisi yılda iki defa yayın yapan hakemli bir dergidir. Dergide yer alan yazıların her türlü içerik sorumluluğu yazarlarına aittir.

Dergide yayımlanan yazılar izin alınmadan kısmen ya da tamamen başka bir yerde yayımlanamaz. | Journal of Islamic Sciences is a bi-annual peerreviewed journal. The all responsibility which is originated from articles and other texts, belongs to author of them. It is not permissible to publish all texts that published by journal partially or entirely.

İÇİNDEKİLER

EDİTÖRDEN 213

Şinasi GÜNDÜZ

NAMAZ VE YAHUDİLİKTEKİ GÜNLÜK İBADET 215

Mehmet AYHAN

NECÂŞÎ RİVÂYETLERİ BAĞLAMINDA

GIYÂBÎ CENAZE NAMAZI İLE İLGİLİ TARTIŞMALAR..... 239

Mustafa KİSBET

BEŞ VAKİT NAMAZIN CEMAATLE EDASINA DAİR FİKHÎ GÖRÜŞLER

VE DEĞERLENDİRİLMESİ..... 265

Samer ALAMAİREH

HASAN KÂFÎ AKHİSARÎ EL-BOSNEVÎ VE

RAVZÂTU'L-CENNÂT FÎ USÛLİ'L-İTİKÂDÂT ADLI ESERİ* 295

Ümit HOROZCU-Seyit Ali GÜŞEN

İLAHİYATÇILAR İÇİN HADİSLERE YAKLAŞIM ÖLÇEĞİNİN (İHYÖ)

GÜVENİRLİK VE GEÇERLİK ÇALIŞMASI 321

Yunus AKYÜREK

SİYER VE İSLÂM TARİHİ KAYNAKLARINA GÖRE CAHİLİYE DÖNEMİ

KUREYŞ TOPLUMUNUN BİR PEYGAMBER BEKLENTİSİ VAR MIYDI? 339

سلمان أبو صعيليك

Süleyman Ebû Suaylik

اتجاهات الباحثين في الحديث الشريف في الأبحاث المنشورة في مجلة دراسات (الشريعة والقانون) 382

RESEARCHERS' TRENDS IN THE SCIENCE OF HADITH PUBLISHED IN THE JOURNAL

“DIRASAT” (SHARIA AND LAW SCIENCES)

“DİRASAT” DERGİSİNDE YAYINLANAN MAKALELERDEN HAREKETLE

HADİS İLMİNDE ARAŞTIRMACILARIN EĞİLİMLERİ

بدوي محمد الصاوي محمد

Bedevî Muhammed es-Sâvî Muhammed

مفضلية ثعلبة بن صعير؛ قراءة في وشائج الوحدة والارتباط 404

THALABA IBIN SOAIR'S “MUFADDALIYYE”: STUDYING IN THE UNITY LINKS AND RELATIONSHIP

SÂLEBE BIN SU'AYR'IN MUFADDALİYYESİ: BİRLİK VE BAĞLILIK ÇERÇEVESİNDE BİR OKUMA

EDİTÖRDEN

İslami İlimler Dergisi'nin Aziz Okurları

Ülkemizde İslami ilimler sahasında bilgi üreten uluslararası dergilerden biri olan *İslami İlimler Dergisi*, yirmi yedinci sayısı ile karşınızda olmanın gururunu yaşamaktadır. Dergimiz yayın politikası icabı konulu çıkmayı tercih etse de kendisine ulaşan makaleleri hakemledikten sonra onları yayın sırasına koymakta, arada bir çıkardığı karma sayılarla da siz değerli okurlarıyla buluşturmaktadır. İşte, elinizdeki sayı bunlardan biridir.

Bu sayımızda sekiz makale yer almaktadır. Bu makalelerden altısı Türkçe, ikisi ise Arapçadır. Her biri ciddi bir araştırmamanın mahsulü olan bu makalelerden Arapça olanlar yurt dışından dergimize gönderilen yazılardan seçilmiştir. Türkçe makalelerin ilki, Şinasi GÜNDÜZ'ün "Namaz ve Yahudilikteki Günlük İbadet" isimli makalesidir. Makalede, İslam egemenliği döneminde Yahudi kültüründeki günlük ibadet geleneğinin İslami uygulamalardan etkilendiği ifade edilerek Yahudilikte günlük ibadet (*tefila*) ve İslam'daki namazla ilgili olarak süregelen tartışmalar ele alınmaktadır. İkinci makale Mehmet AYHAN'ın "Necâşî Rivâyetleri Bağlamında Gıyâbî Cenaze Namazı ile İlgili Tartışmalar" adlı makalesidir. Makale, İslam âlimlerinin gıyâbî cenaze namazının kılınması hususundaki mervi rivayetlerin farklı yorumlanmalarından ortaya çıkan ihtilafları, Necâşî rivayetleri ile birlikte tahlil ederek incelemektedir. Üçüncü makale, Mustafa KİSBET'in "Beş Vakit Namazın Cemaatle Edasına Dair Fıkhî Görüşler ve Değerlendirilmesi" adını taşımaktadır. İslam'ın beş şartından biri olan ve Hz. Peygamber'in toplu olarak kılınmasını özenle teşvik ettiği vakit namazlarının farz, değişik mezheplerce farkı eda biçiminin anlaşıldığı bunların ne olduğu ve nerede kendisini gösterdiği mevzuu üzerinde durulmaktadır. Makale namaz bağlamında mezhepler arasında sadece şekilde bazı farklılıkların olduğunu biçime taalluk eden çok ciddi farkların bulunmadığının altını çizerek önemli bir konuya işaret etmektedir.

Dördüncü makale ise Samer ALAMAİREH'in, "Hasan Kâfi Akhisarî el-Bosnevî ve *Ravzâtu'l-Cennât Fî Usûli'l-İtikâdât* Adlı Eseri" adlı çalışmasıdır. Osmanlı âlimlerinden olan Hasan Kâfi, kelâm ilminde temayüz etmiş ve Hanefi-Matüridiliğin Bosna'da yayılmasına katkıda bulunmuştur. Bu makale aynı zamanda Osmanlı Döneminde Balkan uleması hakkında da bize bir fikir vermesi açısından önem arz etmektedir.

Beşinci makale, Ümit HOROZCU ve Seyit Ali GÜŞEN'in birlikte yazdıkları "İlahiyatçılar İçin Hadislere Yaklaşım Ölçeğinin (İHYÖ) Güvenirlik ve Geçerlik Çalışması" adlı makaleleridir. Bu çalışmada Türkiye'deki çeşitli ilahiyat fakültelerinden lisans ve lisansüstü öğrencilerinin yanı sıra öğretim üyeleri üzerinde Hadislere Yaklaşım Ölçeğinin (İHYÖ) güvenirlik ve geçerlik analizine ilişkin bulgulara yer verilerek İHYÖ'nün güvenilir ve geçerli bir ölçek olduğu gösterilmeye çalışılmıştır. Hadis ve psikolojinin verilerinden hareketle yapılan çalışma hadis algımızın neliği hususunda önemli bir katkı sağlayacaktır.

Altıncı makale, Yunus AKYÜREK'in "Siyer ve İslâm Tarihi Kaynaklarına Göre Cahiliye Dönemi Kureyş Toplumunun Bir Peygamber Beklentisi Var mıydı?" başlığını taşımaktadır. Kuşkusuz Cahiliye Arabının zihninde peygamber ve nübüvvet algısının ne olduğu sorusu Kur'an'ı anlamamız hususunda bize önemli katkılar sağlayacaktır. Bu nedenle bu makale bu hususta var olduğu bilinen boşluğa kısmen ışık tutacaktır.

Değerli okurlar yayınladığı Arapça makalelerle Arap âleminde tanınır bir yayın haline gelen dergimizin bu sayısındaki Arapça makaleler de sayının hem zenginleşmesi hem de çeşitlenmesine ciddi katkı sağlamışlardır.

Bu vesileyle gerek dergimizin bu sayısına yazı göndererek katkı sağlayan bilim insanlarına gerek sayının elinize ulaşmasında emeği bulunan meslektaşlarım ve dostlarıma teşekkür eder, bir sonraki sayıda buluşmak üzere esenlikler dilerim...

Editör